

ГОРИЗОНТ 2020

*Рамкова програма ЄС
з досліджень та інновацій
(2014-2020)*

Горизонт 2020 – це рамкова програма з наукових досліджень та інновацій Європейського Союзу, розпочата у 2014 р. Вона об'єднує:

- Рамкові програми з досліджень і технологічного розвитку (Framework Programme for Research and Technical Development);
- Рамкову програму з конкурентоспроможності та інновацій (Competitiveness and Innovation Framework Programme – CIP);
- Європейський інститут інновацій та технологій (European Institute of Innovation and Technologies – EIT).

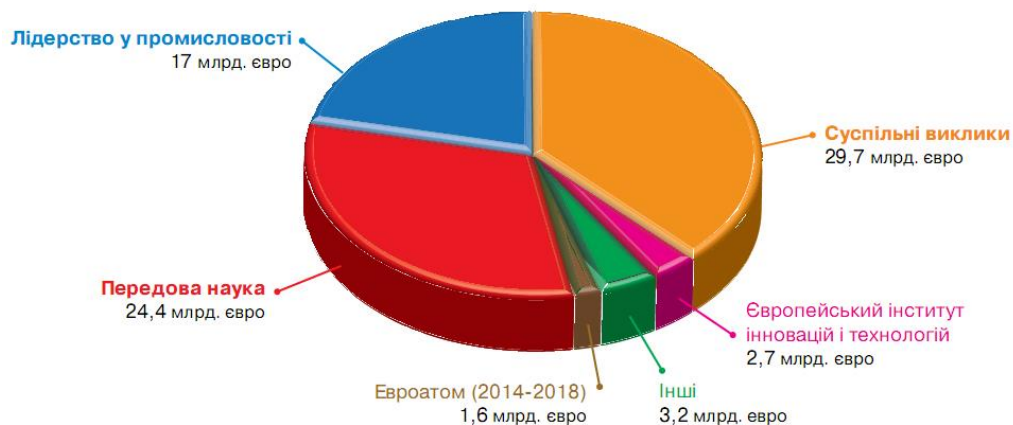
Горизонт 2020 має ряд характеристик, які дозволяють відповідати цілям сприяння економічному розвитку та боротися з соціальними викликами:

- Значне спрощення фінансування завдяки спрощенню структури програми, розробці одного набору правил, скорочення бюрократії завдяки простій схемі відшкодування витрат, запровадженню «єдиного підходу» для учасників, скороченню роботи з паперами при підготовці пропозицій, рідшому проведенню перевірок та аудитів із загальною метою зменшити середній час на видачу гранту до 100 днів;
- Інтеграція досліджень та інновацій завдяки забезпеченню безперешкодного та узгодженого фінансування від ідеї до виходу на ринок;
- Збільшення підтримки інновацій та діяльності, наближеної до ринку, що веде до прямого економічного стимулювання;
- Зосередження на розвитку бізнес можливостей з зосередженням на «суспільних викликах»;
- Надання більших можливостей новим учасникам та молодим перспективним науковцям для просування своїх ідей та одержання фінансування.

Програма зосереджує основне фінансування на трьох пріоритетних напрямках: передова наука, лідерство у промисловості, суспільні виклики. Ці пріоритети відповідають пріоритетам, визначеним в програмі «Європа 2020» та Інноваційним Союзом.

Бюджет програми H2020

Передова наука. Цей напрямок підвищує рівень досконалості європейської наукової бази та підтримує стабільний потік досліджень світового рівня для забезпечення довготривалої конкурентоспроможності Європи. Цей напрямок полягає у підтримці найкращих ідей, розвитку талантів в Європі, наданні науковцям доступу до пріоритетної дослідної інфраструктури і робить Європу привабливим місцем для найкращих науковців у світі.

Загальне фінансування на 2014-2020 рр.	млн. євро (€)
Європейська рада з досліджень (ERC) Передові дослідження кращих окремих груп	13 095
Технології близького та далекого майбутнього Спільні дослідження, щоб відкрити нові інноваційні галузі	2 696
Діяльність за програмою фонду Марії Склодовської-Кюрі (MSCA) Можливості для підготовки та кар'єрного росту	6 162
Дослідницька інфраструктура (включаючи програмну інфраструктуру) Забезпечення доступу до центрів світового рівня	2 488

Індустріальне лідерство. Цей напрямок спрямований на те, щоб зробити Європу більш привабливим місцем для інвестицій у наукові дослідження та інновації (включаючи екологічні інновації) шляхом заохочення діяльності на замовлення бізнесу. Він також забезпечить основні інвестиції в ключові промислові технології, надасть європейським компаніям максимальні можливості подальшого розвитку, забезпечуючи їх достатнім рівнем фінансування, та допоможе інноваційним малим та середнім підприємствам вирости до провідних світових компаній.

Загальне фінансування на 2014-2020 рр.	млн. євро (€)
Лідерство у забезпеченні та створенні промислових технологій (LEIT) Інформаційні технології та технології зв'язку, нанотехнології, матеріали, біотехнології, виробництво, космос	13 557
Доступ до ризикового фінансування Використання приватного фінансування і венчурного капіталу	2 842
Інновації в малому та середньому бізнесі (МСБ) Сприяння для всіх форм інновацій у всіх видах МСБ	616

Суспільні виклики. Цей напрямок відповідає пріоритетам політики в рамках стратегії «Європа 2020» та завданням, які постають перед громадянами Європи та інших країн світу. Підхід, що базується на цих завданнях, об'єднує ресурси й інформацію з різних галузей, технологій та дисциплін, включаючи соціальні та гуманітарні науки. Це дозволить охопити діяльність від наукових досліджень до виходу на ринок з новим напрямком зосередження на діяльності, пов'язаній з інноваціями, такої як створення експериментальних установок, демонстраційних засобів та випробувальних стендів.

Загальне фінансування на 2014-2020 рр.	млн. євро (€)
Здоров'я, демографічні зміни та добробут	7 472
Продовольча безпека, стале сільське та лісове господарство, дослідження внутрішніх водних ресурсів і біоекономіки	3 851
Безпечна, чиста та ефективна енергетика	5 931
Розумний, зелений і інтегрований транспорт	6 339
Кліматичні дії, навколишнє середовище, ефективність використання ресурсів і сировини	3 081
Інклюзивні, інноваційні та рефлексивні спільноти	1 310
Убезпечені спільноти	1 695

Програма «**Неядерні прями дії Спільного дослідницького центру**» повинна зробити внесок у всі пріоритетні напрямки, маючи спеціальну мету забезпечення науково-технічної підтримки політики ЄС. Дослідження та інновації в галузі ядерної енергетики, які підтримуються за Угодою Європейського товариства з атомної енергії («Євратом»), дозволять Євросоюзу розвивати в інтересах усіх країн-учасниць найбільш передові технології ядерної безпеки, радіаційного захисту та нерозповсюдження ядерної зброї.

Малі та середні підприємства мають значний інноваційний потенціал, і вони мають достатню динамічність для здійснення революційних технологічних проривів та виведення на ринок інноваційних послуг. Удосконалення підходу до малих та середніх підприємств, включаючи посилення участі мікропідприємств, є вкрай необхідним для Горизонт 2020, оскільки програма має намір допомогти компаніям, які зараз швидко розвиваються, стати міжнародними.

Детальніше: <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/what-horizon-2020>

Хто може брати участь в Горизонт 2020?

Для участі у програмі необхідно задовольнити мінімальні умови:

- у проекті повинні брати участь не менше трьох юридичних осіб (будь-яка юридична особа, заснована в країні ЄС або асоційованій країні);
- кожна з таких трьох юридичних осіб має бути заснована в трьох окремих країнах ЄС або асоційованій країні;
- усі три юридичні особи мають бути незалежними одна від одної.

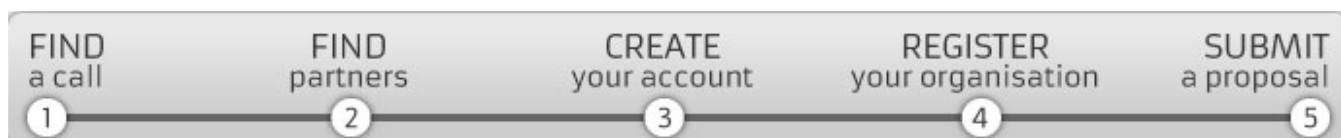
Право на фінансування від ЄС мають такі учасники:

- будь-яка юридична особа, заснована в країні ЄС або асоційованій країні
- будь-яка міжнародна організація з участю ЄС;
- будь-яка юридична особа, заснована в третій країні, визначеній у робочій програмі.

З липня 2015 року Україна є асоційованим членом програми Горизонт 2020, тому має можливість користуватися тими ж привілеями, якими користуються країни ЄС.

Юридичні особи, які одержують фінансування від ЄС, повинні укласти угоду про фінансування з ЄС або відповідним органом фінансування. Угода про фінансування повинна містити опис роботи, яку повинні виконати учасники та юридичні особи з третіх країн, які беруть участь у програмі. Також ці юридичні особи повинні укласти координаційну угоду з партнерами проекту.

Як взяти участь у Горизонт 2020?

Для початку потенційний учасник повинен зареєструватися на [Порталі для учасників \(Participant Portal\)](#), після чого матиме можливість у розділі My area залишити всю інформацію про себе, свою організацію та тематику дослідницької роботи.

Юридична особа повинна пройти процедуру отримання ідентифікаційного номера (PIC code) та призначити юридичного представника (LEAR), який підписуватиме грантові угоди та обиратиме осіб для електронного підпису юридичних та фінансових звітів.

Отримання ідентифікаційного номера

Процедуру отримання PIC можна пройти на сторінці Порталу для учасників у розділі [How to participate - Beneficiary register](#). У результаті організація отримає унікальний 9-значний номер, який буде використовуватися при подачі проектних пропозицій та будь-якому контакті з ЄК. У разі втрати номеру його можна відновити, якщо скористатися кнопкою Search у розділі Beneficiary Register.

Реєстрація юридичного представника

Для реєстрації LEAR потрібно заповнити відповідні документи, підписати та поставити печатку організації. Ці документи можна знайти на Порталі для учасників у розділі [How to participate - H2020 Online Manual](#), обравши графу LEAR appointment. Усі документи потрібно надіслати поштою на адресу ЄК:

European Commission
Research Executive Agency
H2020 Support (A1)
COV2 13/132
B-1049 Brussels
Belgium

Пошук партнерів

Існує низка служб для пошуку партнерів, наданих Національними контактними пунктами (НКП), CORDIS і т.д. Нижче знаходяться служби, які, окрім пошуку партнерів, також дають можливість опублікувати власний профайл. Декілька мереж тематичних НКП надають інформацію щодо можливих партнерів, а також актуальних пропозицій партнерства:

CORDIS - <https://cordis.europa.eu/partners/web/guest/home>

Idealist (ІКТ) - <http://www.ideal-ist.eu/partner-search/pssearch>

NMP TeAm (Нанотехнології) - <https://www.nmp-partnersearch.eu/index.php>

Fit for Health (Здоров'я) - <http://www.fitforhealth.eu/>

IMI (Здоров'я) - <https://cloud.imi.europa.eu/web/eimi-pst>

EEN (МСП) - <http://een.ec.europa.eu/services/going-international>

Пошук відкритих конкурсів

Робочі програми Горизонт 2020 розраховані на два роки, тобто усі конкурси, які будуть відкриватися протягом цього часу, вже відомі наперед. Відкриті конкурси знаходяться на Порталі для учасників у розділі [Funding opportunities - Calls H2020](#). Сторінка кожного конкурсу містить інформацію щодо правил подачі проектної пропозиції, Робочої програми, характеристики і кількості учасників (якщо необхідно) та кнопку електронної подачі проектної пропозиції.

Фінансові питання проекту

1. Які витрати покриваються бюджетом проекту?

Учасник проекту може витратити будь-які кошти на проект, якщо вони є прийнятними. Прийнятні витрати:

- Кошти, які витрачає бенефіціар
- Кошти, витрачені на виконання конкретного завдання
- Кошти, витрачені протягом дії проекту
- Кошти, які можна ідентифікувати і перевірити на банківському рахунку бенефіціара
- Кошти, сумісні з національним законодавством
- Кошти, обґрунтовані відповідно до фінансового менеджменту (економія і ефективність)
- Кошти, зазначені у бюджеті

Бюджет Горизонт 2020 розрізняє 4 основні види витрат:

- Прямі витрати на персонал
- Субконтракт
- Інші прямі витрати
- Непрямі витрати

Також можливі інші категорії витрат, що залежить від виду і фінансової схеми проекту.

Непрямі витрати відшкодовуються у розмірі 25% від прийятних прямих витрат, що залежить від виду проекту. ПДВ, який не підлягає відрахуванню (тобто податок, що входить у вартість і не відраховується при розрахунку податку з продажу), покривається за рахунок прийятних прямих витрат.

2. Як розрізнити прямі і непрямі витрати?

Прямі витрати – кошти, прямо пов'язані з виконанням завдань у рамках проекту. Будь-які витрати, які бенефіціар зазначає як прямі, повинні бути підкріплені доказово, що вказує на віднесеність до конкретного завдання.

Типові прямі витрати:

- заробітна плата працівників
- відрядження у рамках проекту
- придбання обладнання
- субконтракт

Непрямі витрати – кошти, які мають непрямий стосунок до виконання завдань проекту. На практиці, це кошти, які неможливо прямо виміряти, але які можна відслідкувати.

Типові непрямі витрати:

- телефонні рахунки, фотокопії
- оренда приміщення
- рахунки за опалення, електроенергію, тощо

3. Ставка для відшкодування

Якщо проект є дослідницьким, ЄК відшкодовує 100% прийнятних прямих витрат. Якщо проект інноваційний, то відшкодовується 70% (якщо організація є прибутковою), або 100% (якщо організація неприбуткова).

Дії Марі Склодовської-Кюрі

<http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/marie-skłodowska-curie-actions>

Програма пропонує багато варіантів для кар'єрного росту науковців у Європі і за її межами. Передбачено напрямки, які відповідають будь-яким вимогам.

Учасникам програми надається підтримка на усіх ступенях кар'єри, незалежно від національності. Особливу увагу приділяють науковцям, які поєднують академічні дослідження з роботою в компаніях.

Включно з фінансуванням на дослідження, науковці отримують можливість перейняти зарубіжний досвід (включаючи приватний сектор) та закінчити навчання з дисциплінами, корисними для розвитку їх кар'єри.

1. Мережі інноваційного навчання (ITN)

ITN надає фінансування організаціям для навчання молодих спеціалістів з метою передачі їм передового досвіду в певній науковій сфері, а також інших навиків (у таких сферах, як підприємництво, комерціалізація результатів досліджень, менеджмент або патентування), що покращує перспективи їх працевлаштування. Науковці подають заявки на заміщення вакансій в проекті, що вже отримав фінансування.

Високоякісне міжнародне і міжгалузеве навчання науковців на рівні одержання наукового ступеню здійснюється в рамках:

- Європейських мереж навчання (ETN)
- Європейської промислової докторантури (EID)
- Європейської спільної докторантури (EJD)

2. Індивідуальні стипендії (IF)

Високоякісне навчання на основі міжнародної і, можливо, міжгалузевої мобільності для науковців, які мають науковий ступінь.

Відновлення роботи в науково-дослідній галузі після перерви, повернення в Європу після періоду перебування в іншій країні, а також реалізація наукових проектів у будь-яких країнах Європи і за її межами – це можливості, які пропонують індивідуальні стипендії.

3. Обмін кадрами у сфері досліджень та інновацій (RISE)

Програма міжнародного і міжгалузевого обміну кадрами в рамках спільного дослідницького та інноваційного проекту. В обміні кадрами можуть брати участь науковці, адміністративний і технічний персонал організації. Основними принципами RISE є обмін новаторськими знаннями через обмін кадрами і зміцнення партнерських зв'язків з організаціями в країнах-членах ЄС, асоційованих країнах, а також за їх межами.

4. Співфінансування регіональних, національних та міжнародних програм (COFUND)

Фінансування програм надання стипендій і грантів після присвоєння наукового ступеню. У рамках COFUND отримують підтримку регіональні, національні або міжнародні програми, які забезпечують науковців високоякісним навчанням, мобільністю і розвитком кар'єри.

Інструменти для малого та середнього бізнесу (SME instrument)

http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/sme_participation.html

Інструмент фінансування малих та середніх підприємств (МСП) є новим підходом для підтримки інноваційної діяльності МСП. Інструментом фінансування МСП розглядаються фінансові потреби міжнародно-орієнтованих МСП щодо реалізації ризикованих інноваційних ідей з високим ринковим потенціалом.

SME

SMALL & MEDIUM ENTERPRISES

Інструмент спрямований на підтримку проектів з європейським масштабом, які створюють новий бізнес (продукт, процеси, послуги, маркетинг тощо), що призводять до радикальних змін. Він просуватиме компанії на нові ринки, сприятиме зростанню і створюватиме високу віддачу інвестицій. Інструмент фінансування МСП охоплює всі типи інноваційних МСП у всіх секторах.

На відміну від інших видів діяльності, для подання заявки достатньо навіть одного МСП. МСП самі вирішують, як краще організувати проект і з ким співпрацювати, включаючи субпідрядників у разі, якщо їм не вистачає власних можливостей.

Підтримка надається на трьох різних фазах, що складають повний інноваційний цикл.

Концепція і техніко-економічна оцінка (Фаза 1)

Фінансування надається для вивчення та оцінювання технічної обґрунтованості та комерційного потенціалу інноваційного прориву у своїй галузі. Наприклад, це може бути оцінка ризиків, дослідження ринку або керування інтелектуальною власністю нового продукту, послуги або нового застосування існуючих технологій.

Проект має бути пов'язаний з вашою бізнес-стратегією.

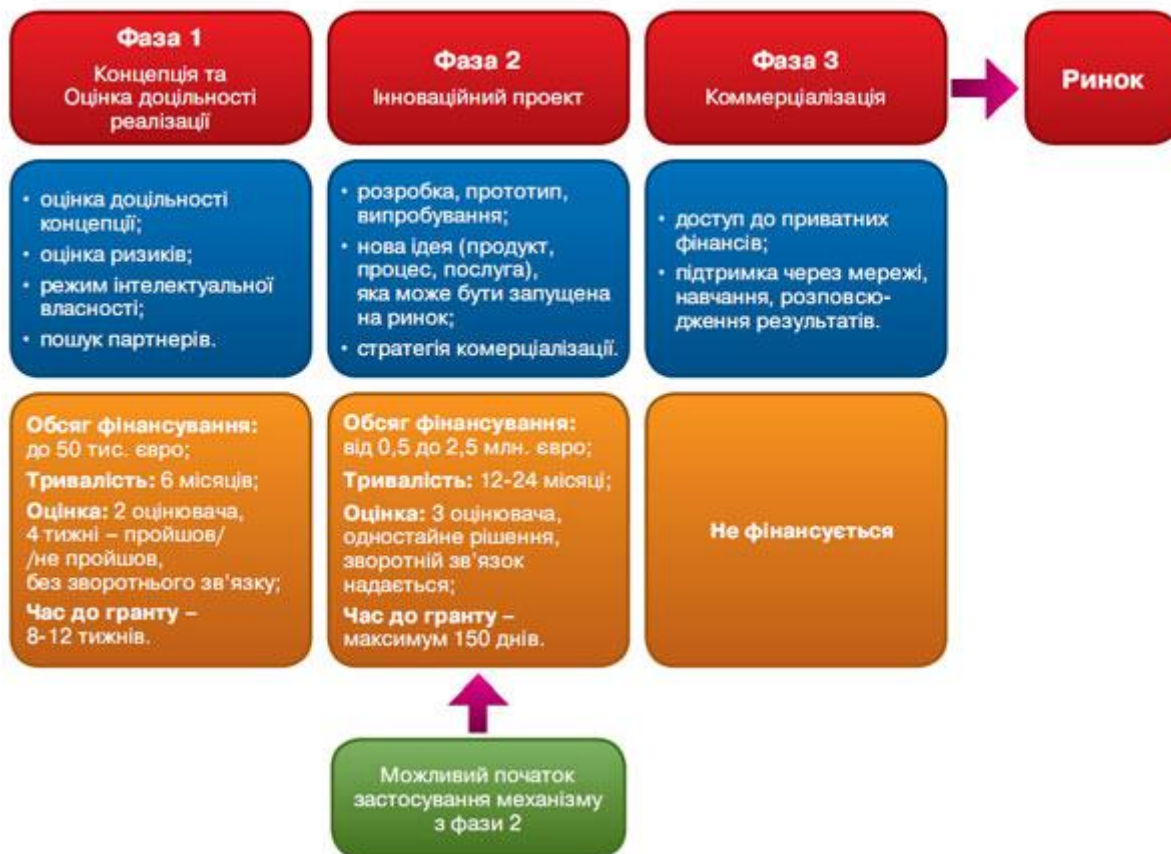
Інноваційний проект (Фаза 2)

Фінансування надається для інноваційних проектів, підкріплених стратегічним бізнес-планом та техніко-економічним обґрунтуванням (яке може бути, але не обов'язково, виконаним у рамках Фази 1 проекту, профінансованого через інструмент SME). У виняткових випадках фінансування може іноді бути доступним для проектів, більше спрямованих на дослідження, ніж на інновації. Це має бути зазначено у відповідній темі конкурсу.

Комерціалізація (Фаза 3)

Підтримка інвестиційної готовності, допомога з доступом до ризикованого фінансування і до клієнтів, а також послуг Європейської мережі підтримки підприємництва допоможуть бізнес-комерціалізації інновацій як результату Фази 2.

Схема застосування інструменту фінансування малого та середнього бізнесу

Портал для учасників (Participant Portal)

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

Реєстрація на Порталі для учасників Горизонт 2020 дає величезні бонуси. Зареєстровані користувачі мають можливість подавати проєктні пропозиції на конкурси, підписувати гранти, а також провадити менеджмент своїх проєктів.

Розділ **What's new?** містить усі новини від ЄК, що стосуються програми Горизонт 2020. У розділі Funding opportunities можна знайти інформацію про всі конкурси: закриті, опубліковані, відкриті та такі, що плануються до відкриття. Конкурси стосуються не лише програми Горизонт 2020, а й програми COSME, Третьої програми Здоров'я, Програми споживачів та Дослідницького фонду вугілля та заліза. Конкурси можна відібрати за тематикою, назвою або датою публікації.

Розділ **How to participate.** Тут можна знайти Онлайн посібник для учасників Горизонт 2020, сторінку реєстрації грантоотримувача, інформацію щодо інструментів для малого та середнього бізнесу, добірку необхідної документації у форматі pdf для учасників для ознайомлення.

У розділі **Work as an expert** можна зареєструватися з можливістю стати незалежним експертом від ЄК для оцінки проектних пропозицій.

Розділ **My personal area** дозволяє інформацію про себе, свою організацію, тематику досліджень. Це персональна сторінка, де можна здійснювати менеджмент ваших інноваційних пропозицій і грантів.

У розділі **Information and support** знаходяться: служба допомоги учасникам Горизонт 2020, сторінка Європейської мережі підприємств, сторінка Національних контактних пунктів за країнами, FAQ, тощо.

Мережа Національних контактних пунктів

http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/support/national_contact_points

Мережа НКП є головною структурою для надання довідок, практичної інформації та допомоги з усіх аспектів участі у Горизонт 2020.

Мережу тематичних НКП можна знайти на Порталі для учасників у розділі [Support - National contact points](#). Пошук відбувається за країною і тематикою. Знайдені контактні пункти можна відсортувати за ім'ям контактної особи чи організацією. Кожен контактний пункт містить наступну інформацію: ім'я відповідальної особи, тематику контактного пункту, організацію, на базі якої діє пункт, адресу, веб-сайт, контактний телефон та електронну адресу. Україна є асоційованою до Горизонт 2020, тому вона знаходиться у розділі Associated countries, а не Third countries, як зазвичай раніше.

Онлайн посібник Горизонт 2020

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/guide.html>

Знаходиться на Порталі для учасників у розділі [How to participate - H2020 Online Manual](#).

Посібник дозволяє:

- Переглядати усі кроки для електронного менеджменту проектних пропозицій і грантів;
- Легко керувати процесом менеджменту;
- Ознайомитися з процедурою виконання завдань.

Довідки та посилання на:

- Форми для заповнення
- Посібники для користувачів відповідних інструментів
- FAQ

Публікація за підтримки Міністерства освіти і науки України